

20 Spioner
De er her endnu

24 På med støvlen
Der er spritnyt fodtøj på vej

30 Krig i Europa
Hvad kan vi forvente

fagligt forsvar

**Soldater
har noget
særligt
tilfælles**

**- de har
Soldaterhjerte**

10

Debutbog af veteran Emil Mosekjær

I Indhold

4 Siden sidst

6 Et meget langt ansættelses-tilløb

Det tog 14 år før løftet om et fast job i Forsvaret blev virkelighed.

10 Soldaterhjerter

Ny soldaterbog sætter fokus på det, der binder soldater sammen.

14 Overenskomst 2024

En ny overenskomst er på vej – hvad kan vi forvente?

18 DM i Biathlon Orientering

HRU-elever prøver kræfter med den militære sportsgren.

20 Spioner i Danmark

Fra kold krig til nutidens sikkerhedsudfordringer.

28

6

24 På med støvlen

Vi præsenterer Forsvarets nye støvler.

26 Forsvarsmilliarder på lønsedlen

Vil forsvarsforliget sikre soldaterne en højere løn?

28 Tal om det!

Ny hotline vil hjælpe soldater, der oplever krænkelse.

30 Q&A: Krig i Europa

Hvad kommer der til at ske?

31 Det Faglige Hjørne

Forstå 11-timersreglen.

32 Slagmarken

30

24

Fagligt forsvar

Udgiver: Hærens Konstabel- og Korporalforening
Forbundet: 33 93 65 22

A-kasse og bogholderi: 86 82 61 88

Ansvarshavende redaktør: Tom Block, forbundsformand

Journalistisk redaktør: Tea Petersen

Forsidefoto: Journalist, forfatter og veteran Emil Arenholt Mosekjær i hjemmet i Vanløse. Bogen Soldaterhjerter udkom i april. Fotograf: Jan Klint Poulsen

Design og produktion: OTW A/S

2 FAGLIGT FORSVAR EFTERÅR 2023

Redaktionen er afsluttet: 20. juli 2023

Næste nummer: Udkommer mellem 4. og 7. december 2023

Meld flytning: HKKF, Borgergade 101A, 8600 Silkeborg, tlf. 86 82 61 88

Bortset fra lederen er de enkelte artikler og kommentarer i bladet ikke nødvendigvis udtryk for HKKF's officielle holdninger.

Vi skal have sat skub i initiativer til fastholdelse af vores soldater

D

er er brug for initiativer, der kan fastholde Hærens konstabler og korporaler. Og det får konsekvenser, hvis man venter for længe med at få dem på plads.

Man må ikke undervurdere den effekt, det har at få gjort noget for fastholdelsen her og nu. Det er forudsætningen – og essentielt – for, at vi kan lykkes med alt det andet i Forsvaret.

I forbindelse med præsentationen af rammerne for det nye forsvarsforlig sagde man, at det var meningen, at man til efteråret ville kigge på HR- og personelområdet, og der er det meget vigtigt for os at pointere, at fastholdelsesudfordringerne ikke løses uden tilførsel af midler. Det koster penge at skabe rammer, der gør Forsvaret til en attraktiv arbejdsplads – især for vores medlemmer.

Vi mangler hver fjerde kollega derude, og det betyder, at man er nødsaget til at løbe meget stærkt for at nå i mål med alle opgaverne. Det kan ingen være tjent med for længe ad gangen. Og vi er nået til brestepunktet.

Vi skal derfor sætte gang i uddannelsesinitiativer og implementere den erhvervsrettede konstabeluddannelse bredt – og i den forbindelse også sikre en overgangsordning for de nuværende konstabler. Og så bliver vi nødt til at sikre et løft af lønnen og samtidigt indføre en optjening af uddannelsesret for den enkelte i stil med den model, man bruger i Tyskland.

Vi skal rykke konstablerne fra ufaglærte til faglærte – også lønmæssigt – og det kan kun gå for langsomt.

Vi skal også sikre ordentlige karriereveje for soldaterne – både inden for og uden for Forsvaret. Det skal således igen være muligt at ansætte militære lærlinge, for Forsvarets vedligeholdelsesstrukturer mangler specialiseret arbejdskraft, og der er alt for stor konkurrence om specialisterne på det almindelige arbejdsmarked.

Vi har ventet længe. NU må politikerne sætte handling og økonomi bag deres ord og visioner.

Tom Block
Forbundsformand, HKKF

hkkf

ET NYT FORSVARSFORLIG ER PÅ VEJ

Foto: Søren Vilis Axelsen.

D

Den 4. maj 2023 kom den første melding om det kommende forsvarsforlig. Fungerende forsvarsminister Troels Lund Poulsen præsenterede den første overordnede økonomiske ramme. 38 milliarder kroner blev der sat af i første runde.

Den 30. maj præsenterede regeringen det endelige udspil til et nyt forsvarsforlig. De konkrete indsatser bliver dog først forhandlet på plads her i efteråret 2023, så udspillet holder sig til en overordnet ramme og nogle overordnede fokusområder.

Der er i alt sat 143 milliarder kroner af over de næste 10 år - ud over det vanlige budget, selvfølgelig.

HKKF sikrede HRU-forløb for 11 unge med soldaterdrømme

Foto: Samme Vilis Axelsen.

Først blev det et nej til de 11 unge – de var ikke godkendt til at gennemføre HRU. Men så ændrede Forsvaret mening – lige indtil dagen før, de unge skulle begynde deres uddannelse.

Fem af de unge var således på vej med bussen til Bornholm for at stille på Almegårds Kaserne den 1. juni, da de blev ringet op og fik at vide, at de ikke kunne bruges alligevel. Fælles for flere af de unge er, at de har gamle ADHD-diagnoser stående i

deres sundhedsjournaler, men det er ifølge HKKF ikke en undskyldning for at kaste rundt med de unge på den måde.

“Vi gik ind i sagen, og nu har alle 11 fået lov at begynde deres HRU-forløb. Når der er en måned tilbage af forløbet, bliver det så vurderet, om de er klar til Forsvaret eller må finde sig en anden karrierevej,” fortæller konsulent Michael T. Jensen fra HKKF.

Soldaterne får alt for meget i løn

En rapport fra lønstrukturkomitéen blev lanceret i juni måned, og den konkluderede, at de danske soldater får for meget i løn. Det er dog et helt skævt billede af virkeligheden, da Forsvaret ikke indberetter soldaternes arbejdstid korrekt.

Når man er på øvelse – eller international tjeneste – så indberetter Forsvaret kun 7,4 arbejdstime per døgn, selv om soldaterne arbejder i 24 timer. Det betyder, at det

ser ud som om, soldaterne får en meget høj løn, fordi man dividerer lønnen med 7,4 time – og ikke de 24 timer, som soldaten faktisk arbejder.

“Forsvaret bør indberette vores arbejdstid anderledes, så vi får et reelt billede af, hvor meget soldaterne egentlig tjener,” understreger HKKF’s forbundsformand, Tom Block.

➔ Nordic Veterans Medal of Honour

Veteranstøtten og Danmarks Veteraner tildelte i pinsen HKKF’s forbundsformand, Tom Block, Nordic Veterans Medal of Honour. Det skete på grund af hans store engagement og dedikerede arbejde for Danmarks veteraner og deres pårørende.

Tom Block har siden 2007 arbejdet for at få etableret en veteranpolitik og særbestemmelser for veteraner med blandt andet PTSD i lovgivningen. Desuden var han med til at etablere den allerførste kommunale veterankoordinator i Slagelse Kommune.

Foto: Palle Rink

➔ HKKF på folkemøde

HKKF deltog i år på folkemødet på Bornholm i kraft af forbundsformand Tom Block. Tom Block deltog blandt andet i debatter om personalemangel, fastholdelse, ytringsfrihed, indkøb af materiel og grøn omstilling af Forsvaret.

ET MEGET LANGT ANSÆTTELSES-TILLØB

Da Martin Aaholm i 2009 som hårdt såret soldat lå på Rigshospitalet, fik han og tre andre soldater et uventet løfte fra landets forsvarsminister. Men først i februar i år kunne han som den sidste af de fire efter 14 år åbne e-boks og læse udkastet til en ansættelseskontrakt til en varig stilling i Forsvaret.

Af Jan Klint Poulsen

Et løfte om en varig ansættelse i Forsvaret givet af forsvarsministeren selv til fire hårdt sårede soldater fra krigen i Afghanistan tilbage i 2009. Sådan starter historien, som har været 14 år om at nå til sin afslutning. I dag er sidste mand fra den lille firmands-gruppe på Rigshospitalet kommet i fast arbejde hos Forsvaret.

Når 36-årige Martin Aaholm ser tilbage på de sidste 14 år af sit liv, er beskrivelsen næsten værre, end når han selv skal sætte ord på det helvede, han oplevede som ung soldat i Afghanistan. En udsendelse, der endte med at koste ham begge ben og flere fingre. Årene, som er gået siden han vendte hårdt såret retur fra krigen, har han brugt på sit livs kamp, fortæller han. Fjenden denne gang har været det system, der burde have holdt hånden under ham – repræsenteret ved det offentlige velfærdssystem og Forsvaret.

I 2009 sker katastrofen for Martin Aaholm. Som udsendt konstabel i Helmand-provinsen træder den kun 22-årige soldat på en 50-kilo mine under operation Panterens Klør – et stort allieret angreb på Talibanbevægelsen. Hårdt såret bringes han til Danmark, hvor han i de næste seks måneder er indlagt på Rigshospitalet.

Martin Aaholm ligger på Rigshospitalet med tre andre sårede soldater. Han er den af de fire, der er værst tilredt. De første par uger ligger han i kunstig koma, og i månederne efter kommer Martin Aaholm langsomt til bevidsthed om sin nye, barske virkelighed. Begge ben er amputeret, flere fingre mangler, og et lille ar ved struben vidner om, at han kunne have været dræbt den dag i Afghanistan, hvis det ikke var for beslutsomme kammerater, der med et resolut hug med en kuglepen sikrede frie luftveje i det inferno af blod og tænder, som den brutale eksplosion havde medført i munden på ham.

Forsvarsministeren kiggede forbi

Mens de fire lå på Rigshospitalet i København fik de flere gange besøg af daværende Forsvarsminister Søren Gade, fortæller Martin Aaholm.

“Han kom flere gange og sad ved vores senge og snakkede med os. Han tog det meget personligt, når der kom soldater hjem,” fortæller Martin Aaholm.

På et af forsvarsminister Søren Gades besøg hos de fire skadede soldater, lovede han, at de alle ville blive tilbudt varig ansættelse i Forsvaret, husker Martin Aaholm.

Det løfte har Martin Aaholm ikke villet give slip på siden. Hvorfor skulle han også det? Hvis en forsvarsminister lover noget, så skal det også indfris, mener Martin Aaholm. Ikke desto mindre har det taget 14 år, før han som den sidste af de fire skadede veteraner har fået en varig ansættelse. En stilling som forsyringshjælper ved 4. Nationale Støttebataljon i Vordingborg. Et job og en opgave som han er meget glad for, men som han samtidig har uendeligt svært ved at se, skulle tage så lang tid at få. Selv mener han, at han har været klar til opgaven for længst.

Alt for langtrukken

Det er da heller ikke hver dag, at en forsvarsminister lover faste stillinger til sårede soldater hjemvendt fra krig, men når han gør, så skal aftalen også overholdes. Sådan lyder det fra HKKF's konsulent Michael T. Jensen. Han har haft Martin Aaholms sag de seneste år, men har fulgt ham siden 2009, hvor han ligeledes besøgte de sårede soldater på Rigshospitalet. Så han kender Martin Aaholms sag særdeles indgående.

I dag sidder han på sit kontor hos HKKF og er tilfreds med sagens afslutning, selvom han også gerne havde set forløbet anderledes kort.

“Sagen har været alt for langtrukken,” konstaterer Michael T. Jensen, men han mener, at man også bør se på sagens forløb i et historisk perspektiv.

“Forsvaret var slet ikke i gear til at håndtere så mange skadede veteraner dengang. Det er man blevet bedre til – ingen tvivl om det – men det ændrer ikke på, at 14 år er lang tid.”

Ifølge Michael T. Jensen er det vigtigt at understrege, at årene fra 2009 til nu har budt på forskellige tilbud fra Forsvaret til Martin Aaholm, som indtil sidste år var ansat på en K35-aftale, der stod til at udløbe, →

Billederne er taget af fotograf Christian Sundsdal tilbage i 2021, da Fagligt Forsvar for første gang besøgte Martin Aaholm. Den gang til en snak om adgangen til proteser og kampen om hjælp fra velfærdssystemet.

I Interview

→ når han fyldte 35 år. Det rimede dog ikke på det løfte, som Martin Aaholm var stillet i udsigt af forsvarsministeren hen over sygesengen på Rigshospitalet. Derfor tog HKKF igen fat i Forsvarets Personalestyrelse for en endelig afgørelse.

Efter lang dialog og et afsluttende møde, der med Michael T. Jensens egne ord bød på noget tovtrækkeri, endte mødet med, at Martin Aaholm endelig fik tilbud om en varig ansættelse i Forsvaret.

Masser af jobtilbud, men ingen jobs

For Martin Aaholm har sagens forløb ikke budt på mange fremstrakte hænder fra Forsvarets side. Han mener blandt andet, at Veterancenteret og den daværende Mulighedskommission direkte har modarbejdet hans ønsker og løftet om at kunne få en varig stilling i Forsvaret.

“Lige meget, hvad jeg har foreslået, så har jeg oplevet, at de har vendt tomten nedad. Jeg har hele tiden haft fornemmelsen af, at de var imod mig. Hver gang jeg kom med ønsker til noget, jeg gerne ville inden for Forsvaret, så kom Veterancenteret og foreslog noget, der pegede mod noget i civil retning. Og Mulighedskommissionen konkluderede bare, at der ikke fandtes job til sådan en som mig i Forsvaret,” erindrer Martin Aaholm.

Igennem sit netværk kunne Martin Aaholm på det tidspunkt, ifølge hans egen vurdering, have fået op mod 150 forskellige jobs i Forsvaret. Kontakterne, han havde, var dog alle på menigt niveau.

“Der manglede hele tiden nogle med sølvstjerner på uniformen, der kunne eller turde tage en beslutning.”

Som kastebold i Forsvaret forsøgte han at passe ind de steder, hvor han gjorde tjeneste, men som oftest var det i funktioner langt fra det, han allerhelst ville udføre eller under opsyn af andre. Martin Aaholm vil helst arbejde med noget, der gav mening for ham. Noget af alt det, han som soldat kunne og var god til, men hver gang han nærmede sig de opgaver – for eksempel som skydeinstruktør, blev der hurtigt sat en stopper for det, fortæller han.

“De sidste par år, da jeg sad oppe i Jægerspris, der døde min krop langsomt inden i. Jeg ville jo gerne være ude sammen med kammeraterne, der var ude og skyde træne. Det kunne jeg høre, de var. I stedet sad jeg fanget ved et skrivebord med en opgave, der aldrig sluttede.”

Mistede håbet

På et andet tidspunkt var han tilknyttet sanitetstroppe i Aalborg, hvor han var med til at undervise i førstehjælp. Her gav han kursisterne en næsten realistisk “train as you fight-oplevelse”, da han uden benproteser indsmurt i teaterblod hjalp med at gøre kurset virkeligt for deltagerne, som han forklarer det.

“Lige meget, hvad jeg har foreslået, så har jeg oplevet, at de har vendt tomten nedad. Jeg har hele tiden haft fornemmelsen af, at de var imod mig”

MARTIN AAHOLM

Men det blev for meget for en chef højere oppe i systemet, der havde hørt om kurset i Aalborg, fortæller Martin Aaholm.

“Aalborg var superbegeistrede for det. De snakke om, at det skulle være en fast del af uddannelsen deroppe, men en chef længere oppe syntes, det var uetisk, og at det skulle stoppes med det samme. Han havde jo ikke set os. Han havde bare hørt om det.”

De mange blindgyder i årenes løb tog modet fra Martin Aaholm, som flere gange undervejs mistede håbet og troen på, at han kunne opnå det eneste, der betød noget for ham, et rigtigt job i Forsvaret som soldat med en rigtig funktion.

På spørgsmålet om han selv har været umedgørlig undervejs i processen, er svaret klart og ærligt:

Foto: Christian Sunødsdal, 2021.

Selvom det er positivt, at han nu har fået det job, han ønskede, er der samtidig en enorm skuffelse hos Martin Aaholm over hele forløbet, som han kalder “den værste kamp i mit liv”.

“Nej, det synes jeg ikke. Jeg har været umedgørlig i den forstand, at jeg ikke har været interesseret i den civile verden, så når Veterancentret har foreslået noget, der gik i den retning, så har mit modsvar været: Kan det bruges i Forsvaret? Nej? Så er det spild af min tid,” fortæller Martin Aalholm.

“Et langt, sejt forløb”

For konsulent Michael T. Jensen er Martin Aaholms og de tre andre skadede veteraners sager lige så vigtige som alle andre sager, som HKKF tager sig af på medlemmernes vegne. Samtidigt erkender han, at sagerne har været særlige og tidskrævende, fordi de på forhånd var lovet noget af en fungerende minister, og det har man holdt Forsvaret op på, forklarer han.

“De her mennesker har sat livet på spil for det, de har været ude og løse, og når de kommer til skade, så skal vi gøre alt, hvad vi kan, for at hjælpe dem godt videre. Det skylder vi dem. Og hvis man bliver lovet en varig ansættelse, så skal man have det. Den er ikke længere.”

Ifølge Michael T. Jensen har HKKF gennem årene haft en væsentlig rolle i sagsforløbene omkring alle skadede veteraner. Han mener dog, den konkrete sag viser, at det er godt og nødvendigt at have en stærk

fagforening i ryggen, når man skal kæmpe mod systemet, for “det har været et langt, sejt forløb,” siger han.

En verden til forskel

De mange år med op- og mest nedture for Martin Aaholm i Forsvarets tjeneste ser nu ud til at være slut. Med et godt fast job som forsyningshjælper ved 4. Nationale Støttebataljon i Vordingborg er rammerne langt om længe på plads, og Martin Aaholm selv har fundet glæden ved arbejdet igen.

“Det er en verden til forskel nu. For det første møder jeg glad på arbejde. Jeg bliver motiveret af at gå på arbejde,” fortæller Martin Aaholm.

“Jeg kan mærke, at jeg har fået det meget bedre indeni. Jeg har lyst til igen at presse den, prøve at gøre det endnu bedre”.

Den helt stor drøm for Martin Aaholm ligger dog stadigvæk og venter ude i horisonten, håber han. Han vil gerne udsendes igen. Naturligvis ikke som kampsoldat i frontlinjen. Det kan han ikke længere, men som forsyner, forklarer han.

“Jeg vil også gerne sidde i lejren i Tactical Operations Center og tage imod radiomeldingerne og flytte rundt på brikkerne, når der er ildkamp derude, samle informationerne og så melde videre.”

Men for nu har Martin Aaholm fået et fast job i Forsvaret, sådan som han blev det lovet.

MED RASTLØSHED OG UDLÆNGSEL I OPPAKNINGEN

I sin debutbog, *Soldaterhjerter*, samler Emil Mosekjær på fællesnævne flere generationer. Bogen giver læseren et indblik i det særlige bånd, som soldater på tværs af tid og sted har og bærer i hjertet.

Af Jan Klint Poulsen.

Hvad er det, der driver soldater i krig, og hvad gør krigen ved dem? Og hvorfor ender så mange soldater med at savne den? Spørgsmålene kan nok bedst besvares og forstås af soldater. For på tværs af generationer, nationalitet, kultur og forskellige krige knyttes soldater af et særligt bånd, hvor beskrivelserne af krigens realiteter og den psykologiske belastning intuitivt forstås og anerkendes. Det mener i hvert fald journalist, forfatter og veteran Emil Mosekjær. Med bogen *Soldaterhjerter* sætter han egne ord på sine oplevelser og tanker som tidligere udsendt soldat i samtalerne med soldaterveteranerne fra USA, Storbritannien, Frankrig, Ukraine og flere andre lande.

Bogen er en personlig og en bred fortælling om livet som soldat i krig, forklarer Emil Mosekjær.

“Målet med bogen har for mig været at vise, hvor ens vi mennesker kan være på tværs af forskellige skel ved at have nogle oplevelser til fælles. Ved at have været soldater i krig. Det er et eller andet sted noget, jeg altid har vidst som soldat. For når du render ind i andre soldater, så klikker man ofte straks,” fortæller han og fortsætter:

“Så kommer man tit ind til kernen af et eller andet, og det er det, der er udgangspunktet for bogen. En forundring af en slags. Hvordan kan det egentlig være? Hvad er det egentligt, vi deler, og hvad betyder det for os?”

Bogen er en reportage og samtalebog, hvor Emil Mosekjær tager læserne med til forskellige steder i verden for at møde veteraner fra blandt andet 2. verdenskrig, vietnamkrigen, falklandskrigen og krigen i Ukraine i 2014 og frem. Undervejs reflekterer Emil Mosekjær over møderne og samtalerne.

Alle steder bliver han mødt med åbenhed og tætte, fortrolige samtaler om oplevelser ved fronten og livet som soldat. Han bekræftes i udlængslen, rastløsheden og det faktum, som præsenteres igen og igen i soldaterveteranernes oplevelse; at selvom krig er forfærdeligt, så er det også alt muligt andet, som nok kun soldater rigtigt forstår.

Fra junglelandskab til Helmandprovinsen

I *Soldaterhjerter* er vi blandt andet med Emil Mosekjær i Kansas for at møde Vietnamveteranen John Musgrave. Som søn af en pilot og krigsveteran fra 2. verdenskrig melder den kun 17-årige John Musgrave sig i 1966 til Uncle Sam's marineinfanteri med “Destination Vietnam” i udsigt.

Ud over en ustyrlig trang til at drage ud og besejre ‘ondskaben’, som faren havde gjort det 25 år forinden, så var der også en anden afgørende faktor for John Musgrave og mange andre unge mænds lyst til at melde sig under fanen i vietnamkrigens begyndelse. Rastløsheden.

Samtalen mellem de to veteraner, Emil Mosekjær og John Musgrave, der begge har oplevet krigens A-B-C på krop og sjæl med 40 års mellemrum, afslører, at de begge har en hel del til fælles. Selvom der er langt fra junglen i det nordlige Vietnam til Helmandprovinsen i Afghanistan, står fællesnævnerne i kø. “Jeg forstår dig fuldkommen,” lyder det fra John

➔ Soldaterhjerter kan købes i landets boghandlere samt læses eller lyttes til i de fleste lydbogstjenester.

Musgrave, da Emil Mosekjær fortæller om sin egen motivation for at drage i krig på fremmed jord. Og de skiftes undervejs til at bekræfte hinandens oplevelser og refleksioner om soldaterlivet i krig.

John Musgrave gik ofte som *point man* – den forreste mand i patruljen. Det var hans opgave at lede vejen for resten af delingen gennem junglelandskabet.

“Selvom jeg på mirakuløs vis aldrig blev såret som point man, var jeg altid skidebange. Men jeg blev klar over, hvor særligt det her var. Mine kammerater er afhængige af mig, de stoler på mig. Det er en meget meningsfuld følelse.”

Emil Mosekjær kvitterer med sin oplevelse næsten et halvt århundrede senere:

“I Afghanistan var jeg panseringeniør, hvilket vil sige, at sprængstoffer og kendskab til IED'er var vores speciale. Det var os, der skulle gå forrest med skarpe øjne og minesøger, når jorden var giftig.”

John Musgrave genkender også følelsen, når Emil Mosekjær fortæller, at han i tiden efter sin udsendelse hjemme i Danmark stadigvæk kunne få hjertebanken, hvis han gik hen over en åben mark. “Jeg kender det udmærket,” returnerer John Musgrave. “Der er gået over 50 år, og min indre point man lever sgu stadig videre i kroppen på mig”.

At krig kommer med personlige omkostninger, er de begge enige om.

Se og hør Emil Mosekjær læse op af Soldaterhjerter her.

Samtalestarter for soldater

De mange samtaler med veteraner til bogen hjalp Emil Mosekjær til en bedre forståelse af sig selv undervejs i arbejdet. For ham var mødet med de andre veteraner mere end blot et interview.

“Det er ret stærkt at sidde over for en 70-årig vietnamveteran og så bare *connecte* på en eller anden måde. Virkelig finde hinanden og sidde til ud på natten i dyb, dyb samtale. Det var virkelig stærkt,” fortæller Emil Mosekjær og tilføjer:

“Det overraskede mig, hvor meget det påvirkede mig - også følelsesmæssigt.”

Samtalerne bekræftede Emil Mosekjær i, hvor vigtigt det er at åbne sig og få talt om sine oplevelser. Ifølge ham er der alt for mange tidligere soldater, som ikke har brugt tid på at sætte ord på deres oplevelser. For nogle tager det mange år, før de bliver klar til det. Andre får aldrig talt om det, forklarer han.

Han håber, at bogen kan være med til at starte samtaler om soldaterlivet og de udfordringer, der ofte følger med, når man vender hjem til det civile liv igen.

“Soldaterhjerter kan være med til at vise, at man ikke står alene med alle oplevelserne og traumerne – der er mange andre, der har gennemlevet det samme som mig”, fortæller Emil Mosekjær.

Patrioter ved fronten

I bogen kommer vi også tæt på nogle af nutidens krigsveteraner. Emil Mosekjær møder ukrainske Alina Viatkina og Pavlo Mamontov, som begge var med ved fronten i Donbas, hvor der udbrød krig i kølvandet på den russiske annektering af Krimhalvøen i 2014.

For Pavlo Mamontov og Alina Viatkina var det også et åbenlyst kald at tage i krig for deres land. Mens hun deltog som sygehjælper, var Pavlo Mamontov leder for en mortersektion ved fronten.

Patriotismen, idealismen og rastløsheden var til stede hos både Pavlo Mamontov og Alina Viatkina. De ville begge kæmpe for deres land, med deres venner og kammerater – også selvom prisen kunne være ultimativ.

“Jeg vidste, at der var en stor risiko for at blive såret eller dræbt,” fortæller Pavlo Mamontov til Emil Mosekjær, der møder ham hos VeteranHub – en NGO for veteraner i Kyiv.

“Ukraine er mit land, og jeg ønsker at leve et sted, hvor vi har retten til at bestemme over os selv.”

I 2016 ender det fatalt for Pavlo Mamontov og hans enhed. De bliver ramt af en granat. Flere af Pavlo Mamontovs kammerater bliver dræbt i angrebet. Selv bliver han hårdt såret, men han fortryder ikke sin deltagelse i krigen.

“Jeg er på alle måder et bedre menneske end før. Krig er en smertefuld oplevelse, men det er også det største og vigtigste, jeg nogensinde har deltaget i,” forklarer han.

Ikke kun for soldater

Selvom Soldaterhjerter i høj grad er tænkt til soldater som de primære læsere, er bogen ikke alene henvendt til dem, forklarer Emil Mosekjær. Den er i lige så høj grad til pårørende, familie, venner og andre, som ønsker at forstå, hvad soldaterlivet er, understreger han: “For mig står bogen på to ben. Ét, at man som soldat skal man kunne læse den og kunne genkende sig selv i den. Og to, at soldatens pårørende og alle mulige andre skal kunne åbne den og blive klogere på en verden, som de nok synes er mystisk og ikke helt kan finde ud af, men som de faktisk er nysgerrige på at lære mere om. Det, synes jeg, er vigtigt.”

TJM gør bilforsikring nemt

Jeg har en bilforsikring,
der er tilpasset mig
og mine behov...

... uanset om
jeg ejer eller
privatleaser.

Scan QR-koden, eller læs mere på
tjm-forsikring.dk/bilforsikring

Sammenhold
betaler sig

Overenskomst 2024

HKKF skal igen forhandle en ny overenskomst på plads. Aftalen bliver klar til afstemning hos medlemmerne i foråret 2024, men allerede nu, er arbejdet i gang.

Af Tea Petersen.

Der er mange krav. Krav fra medlemmerne af HKKF til, hvad en ny overenskomst skal indeholde. Og de krav har HKKF brugt både forår og sommer på at indhente.

Som altid står tillidsrepræsentanter på landets kaserer for at indsamle krav blandt medlemmerne og indsende dem til forbundet, men i år har man i HKKF valgt at supplere denne metode med et ekstra tiltag.

“Vi har simpelthen skrevet ud og tilbudt alle tjenestesteder et besøg, så medlemmerne kan møde vores forbundsformand, Tom Block, og høre lidt om både overenskomsten og det kommende forsvarsforlig. Her har vi også benyttet lejligheden til at indsamle krav direkte fra de enkelte medlemmer,” forklarer konsulent Michael T. Jensen fra HKKF.

Det er ikke alle tjenestesteder, der har ønsket eller haft mulighed for at planlægge et besøg, men mange har sagt “ja tak”, og HKKF er kommet vidt omkring og har samlet hundredvis af krav ind.

“Vi har været i Holstebro, Slipshavn, Fredericia, Varde, Flyvestation Aalborg, Skive, Haderslev og på Frederiksberg Slot. Det har på disse tjenestesteder givet medlemmerne mulighed for at fortælle os direkte, hvad der er vigtigt for dem. Nu venter der en stor opgave med at samle alle kravene i nogle overordnede punkter, som vi kan sende videre til forbundsbestyrelsen, der skal udtage de endelige krav,” siger Michael T. Jensen.

Gode idéer og input

Det har været vigtigt for HKKF at komme rundt til medlemmerne. Det var ikke muligt ved den seneste overenskomst på grund af corona.

“Der kommer rigtig mange gode idéer fra medlemmerne, som vi måske ikke havde fået på traditionel vis. Og så er det vigtigt for os at have en føling med medlemmerne, og det kræver, at vi er dér og møder dem direkte,” siger Michael T. Jensen.

Forbundsformand Tom Block fortæller medlemmerne om det kommende forsvarsforlig, og hvordan HKKF har været aktiv i processen.

Foto: Johnny Kristensen.

Men hvad er så det vigtigste for medlemmerne?
“Mere i løn. Uden tvivl. Men der er mange ting, der rører sig, og mange ting at forbedre, så det er mere nuanceret end som så. Men de vil gerne aflønnes bedre for deres anstrengelser, og det er forståeligt,” siger Michael T. Jensen.

Det er dog ikke så nemt at få et markant lønløft gennem overenskomstforhandlingerne. Det skyldes hele strukturen, som systemet fungerer efter.

Men der vil være et ordinært løft af lønnen i overenskomsten, som altid.

“Med inflationen og dermed de stigende priser, håber vi på at kunne hive nogenlunde det samme hjem til vores medlemmer over hele overenskomstperioden, som de har fået på det private område. Men nu må vi se,” siger Michael T. Jensen.

➔ Overenskomstforhandlingerne består af to aftaler:

- **En overordnet aftale**, som gælder for alle medlemmer af Centralorganisationernes Fællesudvalg, CFU - herunder HKKF.
- **En særlig aftale** alene for HKKF, der forhandles med Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS). ➔

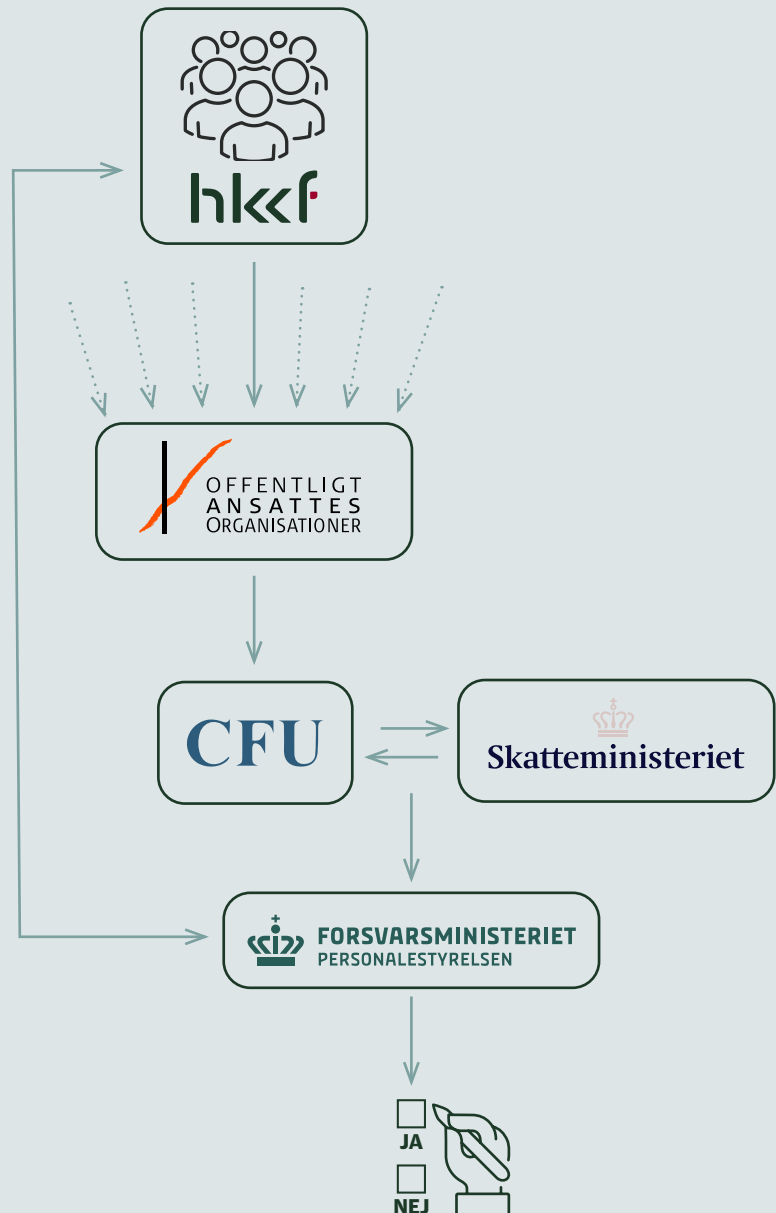
Foto: Johnny Kristensen.

Alle har på møderne haft mulighed for at stille spørgsmål og give udtryk for, hvad de lægger vægt på i de kommende overenskomstforhandlinger.

SÅDAN FORLØBER OVERENSKOMST-FORHANDLINGERNE

- 1. Forår og sommer 2023:** HKKF samler krav ind fra medlemmerne.
- 2. August 2023:** Krav fremsendes til Offentlige Ansattes Organisationer (OAO). Som puljer kravene og sender dem videre til Centralorganisationernes Fællesudvalg (CFU), der indgår den overordnede aftale for alle medlemmer.
- 3. December 2023:** HKKF's særlige krav sendes til Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS).
- 4. Januar og februar 2024:** CFU og skatteministeriet forhandler. Når aftalen er på plads har HKKF fire uger til at forhandle den særlige aftale på plads med Forsvarsministeriets Personalestyrelse (FPS). Det går stærkt, og det er super teknisk og kompliceret.
- 5. Marts 2024:** Ur-afstemning blandt medlemmerne af HKKF.
- 6. Fra 1. april 2024:** er der enten en ny overenskomst - og ellers fortsætter den gamle.

➔ Hvem er OAO?

Offentligt Ansattes Organisationer opstod i 2007 og repræsenterer 29 medlemsorganisationer, hovedsageligt forbund under Fagforbundenes Hovedorganisation (FH), der tilsammen har omkring 176.000 medlemmer ansat på de offentlige arbejdspladser.

Blandt medlemmerne er for eksempel fagforbundet for elektrikerne, blikkenslagerne, socialpædagogerne, fængselsbetjentene og altså også konstabler og korporaler i Hæren.

HKKF indsamler overenskomstkrav fra medlemmerne, der overleveres til OAO, der samler kravene på tværs af de 29 medlemsorganisationer, de har, og laver nogle overordnede krav, som de sender videre til CFU. Med 29 forskellige organisationer er der meget at blive enige om, og derfor er kravene meget overordnede.

KILDE: OAO OG HKKF.

➔ Hvem er CFU?

Centralorganisationernes Fællesudvalg, CFU, er en samarbejdsorganisation, der løser fælles problemer for statsansatte og forhandler overenskomster og aftaler med Skatteministeriet.

Parterne i samarbejdet er Akademikerne, Stats- og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab (SKAF) samt Offentligt Ansattes Organisationer (OAO - den statslige del), som HKKF er en del af.

Centralorganisationerne dækker 98 procent af alle statsansatte.

Centralorganisationernes krav til overenskomstforhandlingerne fastlægges på kongresser og repræsentantskabsmøder i efteråret forud for forhandlingerne.

KILDE: CFU

Foto: Johnny Kristensen.

Det har været vigtigt for HKKF at komme i direkte dialog med medlemmerne. Her ser vi konsulent Michael T. Jensen fra HKKF på besøg i Aalborg. Det er Michael, der står for at indsamle medlemmernes krav til overenskomsten.

Foto: Johnny Kristensen.

Foto: Michael T. Jensen, HKKF.

SÅDAN STEMMER DU SOM MEDLEM AF HKKF

HKKF sender en e-mail til medlemmerne med et link, der giver adgang til en stemmeportal. Medlemmerne får god tid at stemme i (typisk tre til fire uger).

Hvis du ikke modtager en e-mail med et link, er det fordi, vi ikke har din adresse.

Er du allerede nu usikker på, om vi har din e-mail-adresse? Så tjek, om du modtager vores nyhedsbrev. Hvis du modtager det, så har vi helt sikkert din adresse. Tjek gerne dit spamfilter, hvis du ikke umiddelbart har modtaget nyhedsbrevet.

Har vi ikke din e-mail-adresse, kan du sende den til os på medlemsadministration@hkkf.dk - skriv gerne dit medlemsnummer også, så er det nemmere for vores medarbejdere at finde og opdatere dine data i systemet.

HKKF vil løbende frem mod forhandlingerne i 2024 orientere medlemmerne om, hvor vi er i processen. Så hold øje med hjemmeside, Facebook og nyhedsbrev - eller spørg din tillidsrepræsentant.

Koncentration, kontrol og høj puls

En gruppe HRU-elever prøvede kræfter med den militære sport "Biathlon Orientering, Sprint" for første gang nogensinde - ovenikøbet til et DM-stævne.

Tekst og foto: Michael Aagaard Jensen.

Det er en typisk midsommerdag med høj sol. En varm vind blæser hvide skytoter over den blå himmel, så de kaster skygger på bakkerne i den gamle grusgrav i Svenstrup syd for Aalborg. Insekternes summen bliver afbrudt af skarpe smæld fra kaliber-22-rifler. For ved halvtredsmeterlinjen på skydebanen i den ene ende af grusgraven både ligger og står skytter og indskyder deres rifler. Ude i det bakkede terræn hænger orange-hvide poster klar til at blive fundet. De to primære ingredienser i den cocktail, der kaldes "Biathlon Orientering, Sprint".

Hurtige skud og strafunder

I dag den 23. juni er der DM her ved skydebanen i den nedlagte grusgrav. For nogle af deltagerne er det første gang, de overhovedet

prøver kræfter med sporten. En af dem er Mathilde Norup Rejnhardt, hun er tidligere på måneden begyndt på Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse (HRU) ved Trænregimentet i Aalborg.

"Vores delingsfører spurgte, om der var nogen, der var interesseret. Jeg har ikke prøvet det før, men det lyder meget spændende med både orienteringsløb, og at man også skal få styr på pulsen, når man skyder," fortæller hun.

Med i gruppen af spritnye deltagere fra HRU-delningen er Asbjørn Agerholm. Han kommer fra samme deling som Mathilde Norup Rejnhardt, har netop indskudt sin riffel og er klar til dagens udfordringer.

"Vi havde orienteringsløb i værnepligten, og det var mega-fedt. Jeg er ikke den bedste skytte, så jeg forventer, at skydningen er

"Det er dejligt, at vi har vores NK med. Vi plejer at være meget formelle, når vi er i uniform. I dag taler vi mere i øjenhøjde."

MATHILDE
NORUP
REJNHARDT

overstået ret hurtigt, og så må jeg så tage mine strafunder. Men orienteringsløbet håber jeg, at jeg er skarp til," fortæller han.

Skiskydning uden ski

Biathlon Orientering er en militær sportsgren, som bedst kan beskrives som skiskydning uden ski og sne. I stedet er der et orienteringsløb i to dele, hvor deltagerne ind i mellem skal afgive 10 skud. Fem liggende og fem stående. Rammer man forbi, skal man løbe en kort strafunde for hvert skud, der ikke træffer. Strafrunderne er på omkring 30 sekunder, alt efter hvor hurtig løberen er. Så det kræver både koncentration, god omstillingsevne og kondition at præstere godt. Fordi gruppen af HRU-elever er helt nye i sporten, deltager de ikke i det officielle danmarksmesterskab, men i

indslusningsklasserne Dame B og Herre B.

DM i biathlon er en del af DM-ugen, som bliver holdt i og omkring Aalborg i uge 25. Det er et slags mini-OL på dansk jord, hvor 27 specialforbund under Danmarks Idrætsforbund holder danmarksmesterskaber i 40 sportsgrene. De er så forskellige som beach volleyball og bowling, vægtløftning og wakeboard. Et af specialforbundene er Dansk Militært Idrætsforbund (DMI), som står for DM i de militære sportsgrene Biathlon Orientering, feltsport og militær 5-kamp.

Podieplads til nybegynder

Ude på ruten er Asbjørn Agerhold ved at gøre sig klar til at komme ud på sit 1,4 kilometer lange orienteringsløb, inden han skal skyde sine fem første skud. Herefter følger endnu 1,4 kilometers jagt på nye poster og så fem skud mere. Han rammer tre skiver i første, liggende skydning, mens alle skud går forbi i den stående. Det giver i alt syv strafunker, og han kan slutte sit første "Biathlon Orientering, Sprint" i tiden 42:54. Det rækker til en fjerdeplads ud af fire pladser i begynder-klassen. Selv om han kom til sidst, er han godt tilfreds med sit første løb.

"Det gik fint. Der var lige en post, jeg brugte lidt for lang tid på, men mon ikke det bliver bedre næste gang. Jeg tænker i hvert fald, at jeg skal med næste gang. Det tror jeg, vi alle sammen skal," siger han.

Mathilde Norup Rejnhardt havde én træffer i begge skydninger og løb over målstregen i tiden 45:38. Det gav en noget bedre placering. "Jeg kom på førstepladsen. Jeg fik lov til at stå øverst på podiet, så det er dejligt. Vi var kun to i min klasse, men det var fedt nok lige at hive den hjem," griner hun.

I øjenhøjde

Begge konstabelelever har fået mere ud af dagen end bare frisk luft og høj puls.

"Jeg synes, det er dejligt, at vi har vores NK med. Vi plejer at være meget formelle, når vi er i uniform. I dag taler vi mere i øjenhøjde og er fælles om en sport," siger Mathilde Norup Rejnhardt.

"En god arbejdsplads kræver, at man har det godt ved siden af – også i fritiden. Når vi får sat arbejdstid af til at deltage i sådan et arrangement her, så giver det virkelig meget glæde i arbejdsdagen. Så det er rigtig fedt, at man kan få lov til sådan noget," siger Asbjørn Agerholm.

➔ Dansk Militært Idrætsforbund

- Dansk Militært Idrætsforbund (DMI) blev stiftet den 23. november 1918. DMI er i dag et specialforbund under Danmarks Idrætsforbund, hvilket betyder, at de afvikler de officielle danmarksmesterskaber i de 3 "militære" idrætter – Biathlon Orientering, militær 5-kamp og feltsport. Danmark har gennem årene høstet utallige europa- og verdensmesterskaber og er forsat med i den absolutte internationale elite.
- Ud over de tre specialidrætter holder DMI stævner i 13 sportsgrene fra faldskærm til fodbold. Nyeste stævne er i e-sport, som blev holdt første gang i 2022.
- DMI er specialforbund for 45 militære idrætsforeninger rundt om på tjenestestederne med i alt cirka 15.000 medlemmer.

➔ Biathlon Orientering

Der findes forskellige arter af sporten med forskellige længder af orienteringsløb.

"Biathlon Orientering, Sprint" har den korteste distance med intensive orienteringsrunder på omkring 1,5 kilometer. Der skydes på skiver, som er 11 centimeter i den stående skydestilling, og 4 centimeter for den liggende, og skytterne står 50 meter fra målene.

Biathlon er det eneste af DMI's danmarksmesterskaber, som er en del af DM-ugen.

Spioner i Danmark:

FRA KOLD KRIG TIL NUTIDENS TRUSLER OG SIKKERHEDS- UDFORDRINGER

Spioner fra fremmede magter opererer stadig i Danmark, selvom den kolde krig for længst er afsluttet. Men hvem er de, hvilke informationer søger de, og hvor mange er der af dem?

Af Jan Klint Poulsen.

Det er ikke noget nyt fænomen, at fremmede magter udfører spionage mod andre nationer. Igennem historien har informationer om fjendens aktiviteter – både militært, geografisk og politisk – været genstand for spioners konstante bevågenhed. Spionernes arbejde er af natur oftest skjult og involverer opfindsomme metoder, der går under radaren hos fjenden.

Under den kolde krig var spionageaktiviteterne mellem øst og vest formentlig på sit højeste. Efter murens fald i 1989, hvor adgangen til arkiverne i de tidligere Warszawapagt-lande blev åbnet for offentligheden, har vi fået mere præcis og detaljeret viden om, hvilke informationer man i Østblokken lykkedes med at indhente gennem aktive spioner i Danmark. Det fortæller Iben Bjørnsson, adjunkt og ph.d. ved Forsvarsakademiet.

Ifølge Iben Bjørnsson var Danmark udsat for omfattende spionageaktiviteter fra forskellige østbloklunde under den kolde krig. Arkiverne afslører, at både Østtyskland, Polen og Sovjetunionen etablerede omfattende spionagenetværk i Danmark.

➔ Den danske diplomat Einar Blechingberg blev i 1959 dømt for spionage mod Danmark for Polen. Han fik otte års fængsel for at have forsynet den polske efterretningstjeneste med hemmeligstemplede dokumenter fra Udenrigsministeriet.

Fortrolige oplysninger indsamlet

Østtyske Stasi-agenter og informanter infiltrerede forskellige sektorer af samfundet for at indhente fortrolige oplysninger om dansk politik, sikkerhed og forsvar. På samme måde udførte KGB-agenter og den polske efterretningstjeneste spionageoperationer med det formål at indsamle information om dansk forsvar, politik og vestlige allierede, herunder NATO.

Andre østbloklunde som for eksempel Tjekkoslaviet deltog også i spionageaktiviteter i Danmark. Samarbejde mellem danske borgere og spionagenetværk blev også afsløret, hvor nogle blev rekrutteret som agenter eller informanter. Få blev afsløret og dømt under den kolde krig.

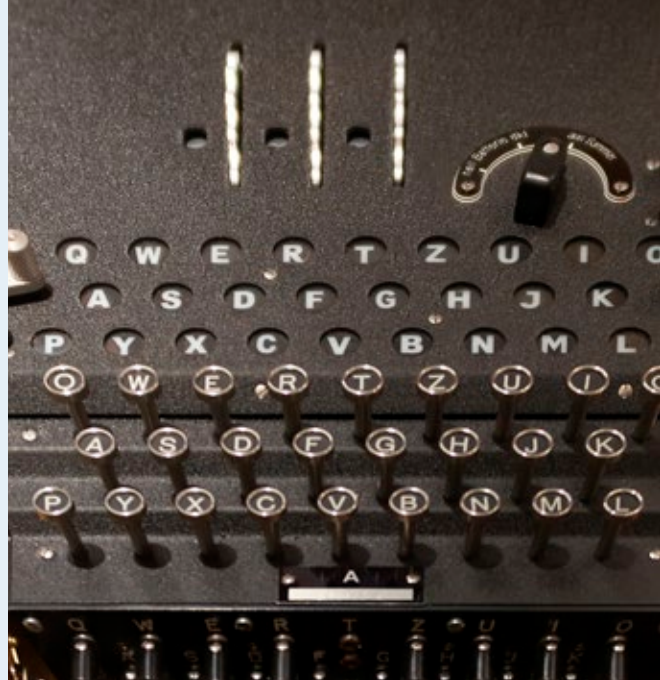
Er der stadigvæk spioner i Danmark?

I Danmark er spionatruslen fra fremmede magter stadigvæk en realitet, selv efter afslutningen af den kolde krig og Sovjetunionens opløsning i 1990'erne. Statslige aktører fortsætter med at spionere mod både Forsvaret og Danmark, selvom man må formode, at antallet af fremmede spioner er mindre end under den kolde krig, vurderer Iben Bjørnsson.

“Jeg tror ikke niveauet er det samme som dengang, simpelthen fordi der var flere lande i Warszawa-pagten. Vi havde jo både østtyskere, polakker og russere, som spionerede mod Danmark. Nu er der bare Rusland tilbage,” siger hun.

Hun påpeger også, at mange af de informationer, som man måtte indsamle ved hjælp af rekognoscering under den kolde krig – både omkring forsvarsanlæg og i danske byer – ved at bruge analoge kameraer og en slidt notesbog i inderlommen, nu kan hentes nemt med et enkelt opslag på Google.

“Vi ved jo, at der har været spioner i flere danske byer for at tage fotos af hovedgader og havneanlæg, hvor man forestillede sig en landgang i tilfælde af en invasion

➔ Elektronikfabrikanten Bent Weibel fik i 1976 en dom på otte års fængsel for salg af embargobelagt elektronik til udvikling af våben og radarsystemer til Østtyskland.

“Vi ved ikke, af gode grunde, hvor mange de er – og antallet svinger nok også,”

*IBEN BJØRNSSON,
ADJUNKT OG
PH.D. VED
FORSVARSAKADEMIET*

af Danmark. Det behøver man ikke at gøre i dag, hvis man vil have et overblik over vores terræn. Så bruger man bare internettet,” forklarer Iben Bjørnsson.

Men selvfølgelig er der stadigvæk spioner fra andre statslige aktører, som holder øje med os, fastslår hun. I dag foregår spionage både digitalt, hvor statslige aktører udnytter avanceret cyberkriminalitet og hackerangreb til at få adgang til følsomme oplysninger, og ved brug af traditionelle efterretningsmetoder, såsom rekruttering af agenter og overvågning af landes aktiviteter og infrastruktur gennem satellitovervågning eller fysisk tilstedeværelse.

Russere udvist

Den danske efterretningstjeneste, PET, har flere gange afsløret russiske agenter, der opererer i Danmark ved hjælp af sofistikerede, hemmelige metoder. Og PET advarer om, at de russiske agenter udgør en alvorlig trussel mod dansk sikkerhed og forsvar.

I Historie

➔ Den sovjetiske KGB-officer Oleg Gordijevski var flere gange udstationeret i Danmark og blev i 1986 hvervet i en københavnsk badmintonklub til at udføre kontraspionage af den engelske efterretningstjeneste Mi6 med hjælp fra danske PET. Gordijevski delte fortrolige oplysninger om KGB's spionageaktiviteter i Vesten og afslørede sovjetiske planer og intentioner.

➔ Jürg Meyer var østtysk Stasi-agent i Danmark. Han fungerede som såkaldt "Romeo-agent", hvor han gennem et romantisk forhold til en dansk kvinde, Karen Vinten, indhentede klassificerede dokumenter fra Udenrigsministeriet, som han videregav til Stasi. Meyer blev anholdt i 1978 og blev fængslet i seks år. Karen Vinten fik halvandet års fængsel for hendes rolle i spionagen mod den danske stat og har siden skiftet navn.

➔ De udenlandske magter er primært interesserede i dansk forsvars- og sikkerhedspolitik, militære installationer, kritisk infrastruktur og Danmarks samarbejde i internationale organisationer som NATO, EU og OSCE.

Sidste år udviste Danmark i alt 15 russiske diplomater. Navnene på de udviste diplomater går igen i DR-dokumentaren "Skyggekriegen", der afslører et omfattende spionnetværk i Norden, hvor russiske fartøjer overvåger og indsamler data om kritisk, dansk infrastruktur.

Dokumentarserien afslører også, at russiske skibsfartøjer var i området omkring det tidspunkt, hvor gasrørledningerne Nord Stream 1 og 2 sprang læk fire steder. De russiske myndigheder har nægtet at stå bag sprængningerne i Østersøen tæt på Bornholm.

Men spionerne er her. Det ved vi.

"Vi ved bare ikke, af gode grunde, hvor mange de er – og antallet svinger nok også," siger Iben Bjørnsson. Hun fortæller, at vi som offentlighed ikke altid hører om det, når udenlandske diplomater

sendes ud af landet mistænkt for spionage.

"Som regel vil efterretningstjenesterne gerne have lempet de her mennesker stille ud ad bagdøren. Nogle gange fortæller de pressen om det, nogle gange gør de ikke."

I de senere år har Danmark udvist diplomater fra blandt andet Rusland, Kina, Iran, Saudi-Arabien og Tyrkiet. Ifølge Iben Bjørnsson findes der også eksempler på danske diplomater i udlandet, der er blevet udvist for mistanke om spionage eller som modsvar på danske udvisninger af udenlandske diplomater.

Så meget kunne Mia og Casper have sparet med deres PlusKort

Ved et lille rækkehus i en forstad til en større by i Danmark møder vi Mia Bjergskov Nielsen [35], Casper Jensen [37] og deres datter Ida på fire måneder. Casper har haft PlusKort gennem sit fagforeningsmedlemskab siden 2017. Vi er taget på besøg for at overraske familien med besparelser, som de kunne have haft glæde af i hverdagen, hvis de havde handlet med PlusKort rabat.

Inden vi møder Casper og Mia i deres rækkehus, har vi spurgt ind til parrets forbrug, og på den baggrund har vi beregnet potentielle besparelser ved brug af PlusKort. Vi har bl.a. lavet beregninger på tøj, forsikringer og billån, bilreparationer samt ferie og hotelophold. Samlet set løber besparelserne op i 7.000 kr. om året.

"Det er også en slags penge," udbryder Mia Bjergskov Jensen, da hun bliver præsenteret for tallene. "Det kunne jo f.eks. betyde en ekstra weekendtur et eller andet sted hen."

Besparelser på tøj kan betyde råd til endnu mere tøj

Dykker man ned i tallene, kan parret spare ca. 1.000 kr. på tøj ved brug af deres PlusKort. Udover tøj til hverdagsbrug har

Casper ofte brug for nyt løbetøj eller sportstøj til fodboldtræningen, og efter der er kommet en lille ny til i den lille familie, er det en post, der kommer til at fylde endnu mere i budgettet: "At vi kan spare 1.000 kr. på tøj – det er meget -, og nu hvor der er kommet en lille til, skal der bruges endnu flere penge på tøj," uddyber Mia. Besparelserne får hende til at overveje, om hun fremadrettet skal købe lidt dyrere tøj eller mere tøj, og Casper overvejer også at udskifte fodboldstøvlerne lidt oftere.

Et månedsforbrug af benzin sparet

På posten 'forsikringer og billån' kan parret spare helt op til 1.700 kr. "Det synes jeg er meget, for vi har umiddelbart billige forsikringer i forvejen," siger Mia. Og på posten 'auto og transport' kan der spares 500 kr. om året, hvilket ifølge Casper svarer til et månedsforbrug af benzin eller en hel tankfuld.

Flere feriedage og gode oplevelser

Inden for ferie- og hotelkategorien kan Mia og Casper spare ca. 1.400 kr. om året. Det ville f.eks. betyde, at de kunne tage en ekstra overnatning, spise lidt finere eller prøve nogle aktiviteter, som de ellers ikke havde prioriteret. Og aktiviteterne kan de selvfølgelig også få rabat på gennem PlusKort.

"Nu hvor vi ved, hvor meget, der kan være at spare, så vil jeg da gå ind og tjekke rabatter hver gang, jeg skal bruge nogle penge," konkluderer Mia på baggrund af at blive præsenteret for de mange forskellige besparelser med PlusKort.

Scan QR-koden og få dit PlusKort og alle rabatterne på mobilen med det samme.

hkcf
SOLDATERNES
FAGFORENING

PlusKort.

FORSVARETS NYE KAMPSTØVLER

LETTERE, MERE FLEKSIBLE, FUNKTIONELLE OG SAMTIDIGT KOMFORTABLE.

Fra februar 2024 kan Forsvarets soldater og personel sætte fødderne i helt nye kampstøvler. Det sker når i alt fem brands introduceres som følge af nye rammeaftaler, som Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, FMI, har indgået om levering af kampstøvler til Forsvaret.

Kampstøvlerne leveres til Forsvaret i fem forskellige kategorier: *Svær, let, ørken, jungle og cold weather.*

De mest anvendte modeller i Forsvaret – svær og let – kommer fra fire forskellige producenter, der hver har vundet kontrakter med FMI. Som et led i aftalerne, er der lavet såkaldte initialordrer på 10.000 støvlepar hos hver af de fire kontraktvindere. Modellerne i kategorien svær leveres af engelske *Altberg* og spanske *Iturri*, mens de lette kampstøvler leveres af henholdsvis *Haix* og *Stumpp & Baier* – begge fra Tyskland.

Initialaftalerne sikrer, at Forsvaret kan justere i fremtidige indkøb af kampstøvler efter soldaternes behov og ønske af fortrukne modeller i de to kategorier. På de øvrige kampstøvlemodeller er der ikke planlagt initialordrer, da behovet for indkøb ikke er lige så stort.

Det er projektleder i Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, Gert Larsen, der har stået i spidsen for Projekt Kampstøvler 2024.

“I modsætning til tidligere, hvor vi var meget fokuserede på formelle krav, har vi denne gang bedt tilbudsgiverne om at komme med deres bedste bud på en kampstøvle, der bedre kan leve op til de forhold, en soldat arbejder under. Vi har lavet en “case scenario description” – en fortælling på én side – om, hvad en soldat risikerer at komme ud for, som de har skullet forholde sig til,” forklarer Gert Larsen.

“På den måde har producenterne skullet levere en støvle, som lige præcis er dén, vi gerne vil købe til Forsvaret. Det er de udvalgte brands lykkedes rigtig godt med,” fortæller han.

Ifølge Gert Larsen har man i projektfasen samtidigt gjort op med tidligere ønsker om, at militært materiel skulle være specialproduceret til Danmark.

“Vi har tværtimod bedt om modeller, som allerede er afprøvet. Det er ikke os, som skal være forsøgskaniner på producenternes nye kampstøvler,” understreger Gert Larsen.

➤ **Bredde i støvlen (indersål):**

På flere af modellerne er der indtænkt muligheden for at indsætte forskellige størrelser indlægssåler, så kampstøvlerne ikke skal produceres i forskellige bredder. Soldaten vælger indlægssål, og dermed bredden på støvlen.

➤ **Fleksibilitet:** Soldaterne skal nemt kunne knæle ned og rejse sig igen gentagne gange, uden at skulle begrænses af en stiv støvle. Balancen mellem fleksibilitet og ankelstøtte er vigtig for at undgå skader.

➤ **Stabilitet:** Støvlen sikrer en bedre stabilitet blandt andet ved hjælp af snøresystemet, der understøtter hæl, fod og den nederste del af anklen.

➤ **Læder og gummi:** Støvlernes overdel og skaft er af læder, der giver bedre åndbarhed, længere holdbarhed og komfort. Langs støvlesålen er der en høj gummikant, der holder støvlerne tætte og mere vandbestandige.

➤ **Lethed:** De nye modeller er ikke så højskaftede som tidligere og dermed også lettere. De lette kampstøvler er mere atletiske og fremstår mindre i størrelse. De er velegnede til ikke-ekstreme vejrforhold og terræn.

➤ **Sål:** Sålerne er udstyret med senest udviklede versioner med høj friktionsevne.

➤ **Membran:** Begge svære kampstøvler, har membraner. De to lette kampstøvler, har ikke. Dermed er der et reelt valg for soldaten.

HKKF:

Nye forsvarsmilliarder skal kunne ses på lønsedlen

Med hele 143 svimlende milliarder til at styrke og udvikle det danske forsvar over de næste 10 år, bør det være muligt at finde midler til at løfte konstabel- og korporalgruppen lønmæssigt og dermed fastholde et stærkt, operationelt beredskab i Forsvaret, mener forbundsformand i HKKF, Tom Block.

Af Jan Klint Poulsen.

De sidste dage af juni måned bød på enighed blandt et bredt flertal af Folketingets partier, der sammen har indgået en aftale for Forsvaret i de kommende 10 år. Med forsvarsforliget investeres op mod 143 milliarder kroner i en styrkelse af dansk forsvar og sikkerhed fra 2024 til 2033.

Som en del af ambitionerne i forsvarsforliget skal Danmark frem over opfylde NATO-målsætningen ved at øge udgifterne til forsvar og sikkerhed til varigt to procent af BNP fra 2030 og frem. Derudover skal mindst 20 procent af forsvarsbudgettet afsættes til investeringer i nyt materiel.

Med aftalen anerkender forligspartierne samtidigt, at det er en afgørende forudsætning, at Forsvaret kan fastholde og rekruttere flere medarbejdere.

Udfordringerne med rekruttering, fastholdelse og uddannelse er derfor områder, der skal drøftes som led i første delaftale af forsvarsforliget i efteråret 2023. Her forventer forbundsformand for HKKF, Tom Block, at partierne vil lytte til Soldaternes Fagforening.

“Der er en omfattende mangel på konstabler i det operative beredskab. Vi mangler knap hver fjerde konstabel i Hæren. Arbejdsopgaverne er for mange, og der er simpelthen for få til at løse dem. Det er noget af det, der presser folk derude. Man løber 180 kilometer i timen, og det kan man ikke holde til i længden. Sidste år forlod 2.000 ansatte Forsvaret, så vi har et stort problem, der skal løses,” siger Tom Block.

Mere i løn og uddannelse til alle

Det er ikke ualmindeligt, at man som konstabel oplever at vende hjem fra et beredskab, hvorefter man bliver mødt af en ny udsendelse. Sådan har det stået på i alt for mange år, mener Tom Block. Dét arbejdspress, sammenholdt med en utidssvarende løn, gør, at mange vælger Forsvaret fra som arbejdsplads. Hvis den negative udvikling skal vendes, skal der konkrete initiativer på bordet, lyder vurderingen fra forbundsformanden.

Hos HKKF peger man blandt andet på en styrkelse af kompetence- og karrieremulighederne i Forsvaret.

“Hvis man vil problemerne med fastholdelse til livs i Forsvaret, så bliver man nødt til at tilføre midler til uddannelse og løn. Ellers kan det være ligegyldigt med indkøb af nyt materiel og istandsættelse af bygninger.”

TOM BLOCK

“Vi vil gerne have bredt den erhvervsrettede konstabeluddannelse (EKU) ud til hele konstabel- og korporalområdet og sikre en overgangsordning for det eksisterende personel, så alle får et uddannelsesløft. Det vil i sidste ende gøre Forsvaret attraktivt for unge mennesker, der gerne vil gøre karriere som soldat,” siger Tom Block.

“Og når man har gennemgået et uddannelsesforløb, så skal man naturligvis også anerkendes for det. Det skal man kunne aflæse på sin lønseddel. Hvis man vil løfte hele vores konstabel- og korporalgruppe, så koster det mellem 75 til 100 millioner kroner årligt. Det er i virkeligheden ikke mange penge, vi kræver, når man ser på den massive investering politikerne foretager med forsvarsforliget.”

Medlemmerne bakker op

Forventningerne til politikerne er ikke noget, Tom Block har hentet ud af den blå luft.

I forbindelse med de kommende OK24-forhandlinger har HKKF indsamlet 240 krav på medlemsmøder i de forskellige garnisoner. Blandt medlemmerne var netop løn og uddannelse de primære ønsker, der gik igen.

Og det bekræfter Tom Block i, at HKKF er i *sync* med medlemmerne.

Men kan man i det hele taget blande de kommende overenskomstforhandlinger sammen med et omfattende forsvarsforlig?

Det mener Tom Block ligefrem er en nødvendighed, men han anerkender, at det er to forskellige ting:

“Overenskomst er selvfølgelig for sig, men problemet er, at de ting der skal løftes i Forsvaret, kan man ikke løfte i en almindelig overenskomst. På hele vores område har vi måske omkring tre millioner kroner at gøre godt med – hvis vi er heldige. Så hvis man vil problemerne med fastholdelse til livs i Forsvaret, så bliver man nødt til at tilføre midler til uddannelse og løn. Ellers kan det være ligegyldigt med indkøb af nyt materiel og istandsættelse af bygninger, hvis ikke der er personel tilbage.”

Ekspert: Ikke umuligt med lønkroner fra forsvarsforliget, men ...

At Hærens konstabler og korporaler gerne vil have andel i de 143 milliarder kroner i forsvarsforliget til et reelt lønløft og bedre uddannelsesmuligheder møder umiddelbar forståelse hos Per Nikolaj Bukh, professor i økonomistyring ved Aalborg Universitet.

Han mener ikke, det er urealistisk, at

man kan bruge midler fra forsvarsforliget til at give konstablerne og korporalerne mere i løn, men omvendt skal man heller ikke forvente store beløb i lønningsposen, lyder vurderingen.

“Med over 20 procent ubesatte stillinger og et øget behov for et beredskab, der kan risikere krigsdeltagelse, er forhandlingspositionen for Forsvaret betydeligt stærkere end for få år siden, hvor krigsdeltagelse mere var et teoretisk spørgsmål. Ikke desto mindre bør man ikke forvente en lønstigning på 4.000 kroner til alle,” siger Per Nikolaj Bukh.

Han peger samtidigt på, at Forsvaret også har andre personalegrupper, der kan have interesse i at få del i de mange milliarder kroner, der er afsat. Han er derfor ikke sikker på, at politikerne har den store lyst til at åbne for posen.

“Fagligt set, så skal man naturligvis hæve fanen og sige; vi er kommet særligt bagud og har brug for et lønløft, fordi vores opgaver har ændret sig. Det er jo helt ufatteligt mange penge, der er afsat til forsvarsforliget, det er der jo ikke andre dele af den offentlige sektor, der har mulighed for at få adgang til. Om man så ender med at få mere end sin gennemsnitlige andel af det, er svært at sige,” afslutter Per Nikolaj Bukh.

Hotline skal hjælpe HKKF-medlemmer, som oplever krænkelse

Som medlem af HKKF kan du få hjælp, hvis du oplever krænkende adfærd på arbejdspladsen, eller hvis du anklages for at have krænket nogen. En ny hotline står klar med individuel rådgivning og vejledning, hvis du har brug for det.

Af Jan Klint Poulsen.

Et klap på numsen eller en berøring ned ad ryggen kan for mange opleves som uønsket seksuel opmærksomhed. På samme måde kan ord opfattes både krænkende og grænseoverskridende. Hvornår den enkeltes grænser overskrides er forskellig fra person til person. De senere års øgede opmærksomhed på krænkende adfærd (og #MeeToo-bevægelsens fokus på seksuel chikane og overgreb – især mod kvinder) har skabt et nødvendigt behov for, at vi i fællesskab har tydelige rammer for samvær – også i de formelle rammer for eksempel på arbejdspladsen.

Hos HKKF har man oplevet et større behov for hjælp og vejledning end tidligere. Derfor har man nu oprettet en hotline til medlemmer, som enten har været udsat for krænkende adfærd, eller

som beskyldes for at have krænket nogen.

Tal om det! er navnet på den nye HKKF-hotline og budskabet skal tages helt bogstaveligt, mener forbundsnæstformand Kurt Brantner:

“Hvis vi skal ændre den del af kulturen i Forsvaret, hvor sproget og handlingerne kan virke grænseoverskridende for nogen, så bliver vi nødt til at tale åbent om det. Hvad er det, vi oplever, som vi ikke vil have, hvornår går nogen over grænsen, og hvad skal man gøre, hvis man føler sig krænket af andres opførsel?”

Kurt Brantner vurderer ikke, at Forsvaret er mere udsat, når det kommer til krænkelssager end andre arbejdspladser, men:

“Når medlemmerne af HKKF oplever, at de har brug for hjælp i sådanne sager, så skal vi naturligvis

Konstabler på Bornholm har lavet denne plakat for at gøre op med krænkelse.

Hvor går grænsen?

Ville du...

- sige det til din mor?
- sige det om din mor?
- sige det foran din mor?
- fortælle din historie til din mor?
- tage det billede af din mor?
- dele det billede af din mor?
- røre din mor på den måde?

Hvis ja ...

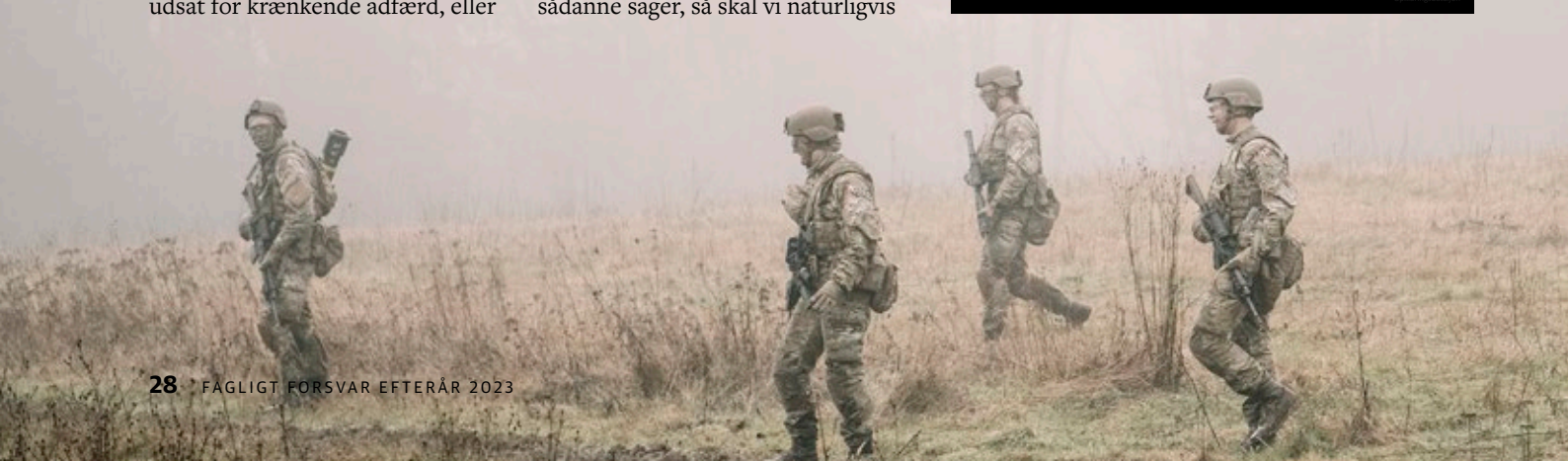

Hvis nej ...

Kan du bestå Mor testen?

Udgangspunktet er at behandle andre som man selv vil behandles

være der for dem. Derfor har vi oprettet vores hotline,” forklarer han.

For Kurt Brantner er det vigtigt at understrege, at HKKF tager alle sager om krænkende adfærd alvorligt, og han opfordrer medlemmerne til at bruge hotlinen, hvis man oplever krænkende adfærd eller er i tvivl om, hvordan man håndterer en lidt for fri omgangstone på kasernen. Samtidigt opfordrer han til, at man også tager initiativ til de svære samtaler ude på tjenestestederne i Forsvaret.

Som eksempel nævner han en plakat, som en gruppe konstabler på Bornholm har lavet.

“Plakaten sætter fokus på Hvor går grænsen? – den er egentlig ret simpel, men budskabet er ikke til at tage fejl af,” forklarer han.

Der står: Ville du sige det om din mor? Sige det foran din mor? Tage et billede af din mor? Dele et billede af din mor?

Plakaten er suppleret af thumbs up og thumbs down til ja/nej-refleksion hos beskueren.

For Kurt Brantner er plakaten et fint eksempel på, at man ude på arbejdspladsen selv er begyndt samtalen om, hvordan man gerne vil omgås hinanden på en respektfuld måde:

“Det er jo samtaler, vi ikke tidligere har haft. Der har ikke været regler for det her før, men den øgende opmærksomhed i offentligheden på krænkende adfærd og seksuel chikane gør, at langt de fleste er blevet bevidste om deres egne grænser og tør tale om det. Det er godt, synes jeg.”

Forskell på ledelse og føring

Forsvaret har altid været kendt for kæft, trit og retning med en hierarkisk opbygning fra chefen og ned til de menige. Tonen har gennem tiden

været kontant og ofte også rå. Det vil særligt de unge ikke finde sig i, forklarer Kurt Brantner:

“Der er naturligvis fortsat brug for tydelig og præcis føring i forhold til træning, og når vi er i tilspidsede situationer. Der skal man ikke kunne misforstå en ordre, men i de senere år har der været mere fokus på den struktur, vi har i hverdagen, og der er det jo ledelse og ikke føring, vi taler om. Her efterlyser særligt de unge en anden kultur.”

Med den maskuline og til tider bramfri kultur i Forsvaret følger også et kontant sprogbrug, som i dag opfattes som grænseoverskridende og krænkende af mange. Og det er blandt andet den kultur, man ønsker at gøre op med i Forsvaret, fortæller Kurt Brantner, som henviser til Forsvarschef Flemming Lentfers tidligere udmelding om, at krænkende adfærd ikke hører til i Forsvaret.

“Vi skal have et så sundt og sikkert arbejdsmiljø i Forsvaret som overhovedet muligt, og vi skal passe på vores soldater, der hvor vi kan. Det er megavigtigt, at vi sætter fokus på det her, derfor er vi også på forkant med vores hotline til medlemmerne,” siger Kurt Brantner.

→ HKKF's hotline

HKKF's Hotline **Tal om det!** kan kontaktes direkte på telefon 33 43 21 75 eller via forbundets sikre mail: talomdet@hkkf.dk.

Her kan du hente råd og vejledning, hvis du selv har oplevet krænkende adfærd, været vidne til krænkende opførsel fra andre, eller selv er anklaget for at krænke nogen.

→ Hvad er krænkende handlinger?

- Krænkende handlinger omfatter mobning, seksuel chikane og andre krænkelser på arbejdspladsen.
- Krænkende adfærd er, når en eller flere personer gentagne gange nedværdiger andre med en adfærd, som disse personer opfatter som nedværdigende.
- Krænkende handlinger kan være både aktive handlinger og undladelse af handling i en given situation.
- Alle på arbejdspladsen kan udøve krænkende handlinger, og det er ofte mellem kolleger, men det kan også komme fra ledere, hvilket er særligt belastende på grund af det magtforhold, der kan eksistere.
- For at udgøre en risiko skal krænkende handlinger af mindre alvorlig karakter have stået på over tid og med en vis hyppighed.
- Hvis krænkende handlinger ikke har en længere varighed og hyppighed, skal de være karakteriseret som særligt grove for at udgøre en risiko.
- Mobning defineres som gentagne, grove, krænkende handlinger, som en eller flere personer regelmæssigt udsætter en eller flere personer for over længere tid.
- Seksuel chikane er gentagne krænkende handlinger med seksuel karakter, men det kan også være en enkeltstående grov, kønskrænkende handling.
- Kvinder er ofte ofre for seksuel chikane, men det er vigtigt at være opmærksom på, at også mænd kan være ofre for seksuel chikane.

→ Hvad kan du selv gøre?

- Vær opmærksom på din egen adfærd, opførsel, og hvad du siger.
- Vær tydelig og tal om det, hvis dine grænser bliver overskredet. Du kan enten gøre det direkte i situationen eller søge hjælp hos en kollega, leder, tillids- eller arbejdsmiljørepræsentant.
- Reager og træd ind, når du støder på seksuelle krænkelser.
- Husk, at både aktive handlinger og undladelse af handling kan være krænkende.

Q & A

Hvad er sandsynligheden for, at danske soldater ender i væbnet konflikt i Europa?

Danmark støtter Ukraine moralsk, materielt og økonomisk, men spørgsmålet melder sig: Hvad er sandsynligheden for, at danske soldater vil blive sendt i krig i den aktuelle konflikt? Seniorforsker ved Institut for Samfundskundskab Kristian Søby Kristensen giver sit bud.

Af Jan Klint Poulsen.

Hvordan vurderer du sandsynligheden for en væbnet konflikt i Europa i lyset af situationen i Ukraine?

“Den er meget lille, men højere end den har været siden afslutningen af den kolde krig. Hver part har en soleklar interesse i, at denne her konflikt ikke eskaleres ud over Ukraines grænser.”

Hvor stor er sandsynligheden for, at danske soldater kan blive sendt i krig i Ukraine?

“Risikoen er ikke særlig stor. Man vil fra begge parters side arbejde hårdt for at isolere og holde konflikten i Ukraine nede. Hvis danske soldater ville ende i kamphandlinger i Ukraine, ville det være som en

del af en meget større konflikt. Det tror jeg heller ikke, der er stor risiko for.”

Hvilken rolle har NATO og andre internationale aktører i forhold til at mindske risikoen for krig i Europa?

“Hele NATO’s grundlæggende idé er at skabe et stærkt forsvar i fællesskab, så en potentiel aggressor bliver afskrækket fra en krig. Og NATO er i fuld gang med fundamentalt at omlægge og forøge sin indsats for at afskrække Rusland. Så i første omgang er det NATO’s rolle at skabe et stærkt fælles forsvar, der er tilstrækkeligt stort til at afskrække Rusland fra at angribe andre lande i Europa.”

Hvordan kan vi i Danmark og andre europæiske lande bedst forberede os på en mulig forværring af konflikten?

“Det handler i første omgang om den rette balance mellem en så tilstrækkelig stor militær styrke til at afskrække Rusland og samtidigt kommunikere om den militære styrke på en måde, så den ikke gør Rusland unødigt bekymret og endnu mere paranoid, end den russiske ledelse er i forvejen. Man skal afskrække uden at skræmme.”

Hvilke diplomatiske og politiske tiltag kan være effektive for at reducere spændingerne og dermed mindske risikoen for krig i Europa?

“Der er hele tiden en risiko for episoder, hvor der kan være en eskalationsdynamik. For eksempel hvis et russisk fly flyver ind i et amerikansk fly eller lignende. Så er det vigtigt at have nogle kommunikationslinjer, der er åbne. Selvom man er uvenner med hinanden, så skal der stadigvæk være nogen, der har telefonnummeret på de militære beslutningstagere både i NATO og Kreml. Det, tror jeg, er det væsentligste.”

Det faglige hjørne

Foto: Sanne Vils Axelsen

Har du styr på 11-timersreglen?

Ved du, hvilke regler der gælder for dig, når du er ansat under HKKF's overenskomst? I Det Faglige Hjørne zoomer vi ind på Statens arbejdstidsaftale, arbejdsmiljøloven og alle de andre aftaler, der sikrer dine rettigheder.

11-timers-regel og hvileperiode

Formålet med 11-timersreglen er at sikre, at ingen som følge af træthed eller udmattelse udgør en fare for sig selv eller kollegaerne. 11-timersreglen sikrer, at du får den nødvendige daglige hvileperiode. Arbejdsgiveren skal således planlægge, at du altid får minimum 11 timers sammenhængende hvile inden for en periode på 24 timer. Perioden på 24 timer begynder, når du møder på arbejde.

Møder du eksempelvis klokken 8.00, kan du arbejde frem til klokken 21.00. Den

daglige hvileperiode er således fra klokken 21.00 indtil næste morgen klokken 8.00 – i alt 11 timer. Vær opmærksom på, at du også har krav på et fridøgn hvert syvende døgn.

Det er muligt at nedsætte den daglige hvileperioden fra 11 til otte timer, men det skal aftales, inden man gør det.

Har du spørgsmål om 11-timersreglen eller andre retningslinjer, så kontakt HKKF på **telefon 33 43 21 63** eller e-mail: arbejdsmiljoe@hkkf.dk.

Slagmarken

af Niels Thomsen

Lønstrukturkomitéen har ved hjælp af nogle misvisende beregninger konkluderet, at danske soldater tjener for meget!